

Vlaanderen
is open ruimte

Cultuurhistorisch overzicht 2023-2024

Inhoud

Voorwoord	4
------------------------	----------

Reconstructie en restauratie	7
---	----------

Landinrichting Isevallei - Consolidatie ruïne jachtpaviljoen Kasteel Isque.....	9
Landinrichting Kessenich in Zich(t) - Consolidatie en inrichting van de motte van Kessenich en park De Gaard.....	11
Landinrichting Nieuwenhove-Gruuthuyse - Brugse Veldzone - Consolidatie Vloedbrug.....	13

Visualisatie en landschappelijke inrichting.....	15
---	-----------

Landinrichting Assebroekse Meersen - Groene fietsgordel Brugge - Inrichting archeologische cirkels Assebroek	17
Landinrichting Groene fietsgordel Brugge & natuurcompensatie A11 - Uitkijkplatform Wulgenbroeken....	19
Landinrichting Moubek-Vloethemveld - Inrichting onthaalzone Vloethemveld.....	21
Landinrichting Openruimtegebied Kiewit-Zonhoven - Kunstwerk Room4Ashroom.....	23
Landinrichting Rieme-Oost - Inrichting parkgebied Rieme-Oost, met koppeling naar het verleden	25
Ruilverkaveling Sint-Rijkers - Landmark 'De Ziel van Sint-Rijkers'	27
Landinrichting Stoomzagerij - Buitenaanleg van industrieel erfgoed als speelzone	29
Landinrichting Wildenburg-Aanwijs - Onthaalpoort en kerkhof Wildenburg.....	31
Ruilverkaveling Willebringen - Opening van de Gallo-Romeinse site Meer: Landart en 3D app.....	33

Archeologisch onderzoek	35
--------------------------------------	-----------

Landinrichting Land van Teirlinck - Archeologische werfbegeleiding hermeandering Zevenborrebeek.....	37
Landinrichting Missing Links - Landschappelijk booronderzoek i.f.v. inrichting De Tomme.....	39
Ruilverkaveling Willebringen - Archeologische werfbegeleiding aanleg Gallo-Romeinse villa-site Meer	41
Ruilverkaveling Willebringen - Proefputtenonderzoek toekomstig waterbufferbekken	43
Ruilverkaveling Willebringen - Boringen, profielputten en proefsleuven nieuwe wegtrajecten.....	45
Landinrichting Zelzate Zuid - Verkennend archeologisch booronderzoek, proefsleuven en behoud in situ.....	47
Natuurinrichting Zwarte Beek - Steentijdonderzoek in het kader van plagwerken	49

Inventarisatie en verkennend onderzoek	51
---	-----------

Landinrichting Groene Noordrand - Onderzoek naar de 'motte' van Relegem.....	53
Landinrichting Heerlyck Meeswijk, Leut en Vucht - Skeletten, vuursteen en een verbrande hazelnoot in Meeswijk en Vucht	55
Landinrichting Kalvekant - Archeologisch booronderzoek.....	57
Landinrichting Kessenich in Zich(t) - Archeologisch onderzoek naar de tweede motteheuvel	59
Landinrichting Onthaal en beleving - Landschappelijk booronderzoek domein Kiewit.....	61
Landinrichting Scheldeboord Sint-Amands - Liezele - Het mysterie van 't Steentje (niet) ontrafeld?	63
Natuurinrichting Zwarte Beek - Landschappelijk bodemonderzoek in het kader van afgravingen.....	65

Het netwerk Onroerend Erfgoed.....	67
---	-----------

Colofon	71
----------------------	-----------

Voorwoord

In het cultuurhistorisch overzicht 2023-2024 leest u hoe de Vlaamse Landmaatschappij in 2023 en 2024 aan erfgoedbescherming werkte in haar inrichtingsprojecten.

De projecten werden ingedeeld in vier groepen:

1. Reconstructie en restauratie.
Projecten waar reconstructie- of restauratiewerken uitgevoerd werden voor het herstel en behoud van erfgoed.
2. Visualisaties en landschappelijke inrichting.
Projecten waar het erfgoed in het landschap opnieuw zichtbaar gemaakt werd door visualisatie en landschappelijke inrichting.
3. Archeologisch onderzoek.
Projecten waar de archeologen van de VLM de uitvoering van de werken mee hebben opgevolgd.
4. Inventarisatie en verkennend onderzoek.
Projecten waar cultuurhistorische studies zijn uitgevoerd tijdens de planvorming.

De projectfiches gaan dieper in op de landschappelijke en archeologische aspecten van de projecten.

Met het cultuurhistorisch overzicht tonen we hoe de VLM bijdraagt aan het behoud en de versterking van de open ruimte en het landschap in deze inrichtingsprojecten.

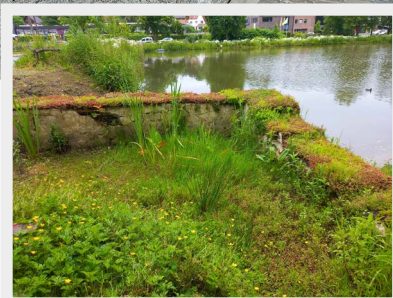
Voor meer info over de projecten kunt u terecht op onze website, www.vlm.be, of bij de contactpersonen die in de fiches worden vermeld.

Veel leesplezier!

Bart De Schutter
Gedelegeerd Bestuurder VLM

Consolidatie Jachtpaviljoen Kasteel Isque

Locatie

gemeente Overijse, Ijskelderlaan

LANDINRICHTING IJSEVALLEI

Consolidatie ruïne jachtpaviljoen Kasteel Isque

Stand van zaken

Uitgevoerd.

Beheer

GO Onderwijs

Project

In het kader van het landinrichtingsproject IJsevallei werden de muurrestanten van de ruïne van het jachtpaviljoen van Kasteel Isque te Overijse geconsolideerd. De technische uitvoering gebeurde op basis van een advies van Monumentenwacht Vlaanderen.

Aan de zuidzijde werden de steunberen terug zichtbaar gemaakt. De muurrestanten werden afgedekt met vetplantjes op turf/aarde om vocht- en temperatuurverschillen in de muur te bufferen, gekend onder de naam 'soft-capping'. De planten beschermen de muurresten tegen bv. vorst, absorberen water en laten de muur 'ademen' en uitdrogen.

Deze werken kaderen in een groter uitvoeringsdossier waarin o.a. de kasteelmuur en toegangspoorten werden gerestaureerd (zie Cultuurhistorisch overzicht 2021-2022). Een infobord vertelt over het jachtpaviljoen door de eeuwen heen. Voor deze werken werd gebruik gemaakt van een erfgoedpremie van het Agentschap Onroerend Erfgoed.

Contactpersonen

David Depraetere, archeoloog

Raf Nilijs, leidend ambtenaar

Rapport

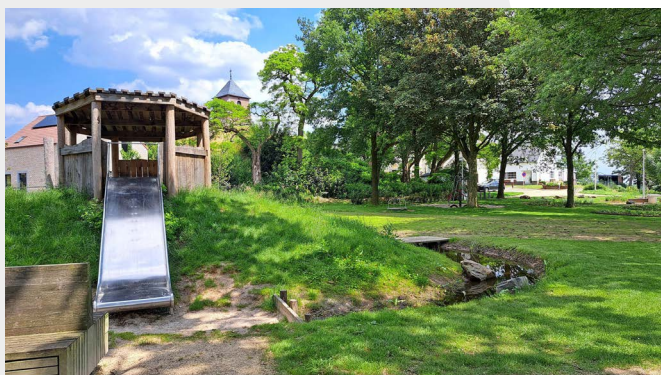
R. Sommerfeld, W. Roest, Bouwkundige Inspectie Monumentenwacht Vlaanderen Kasteeldomein Isque - Ommuring Park (GO)(20901/2022/B), 2022.

Dronebeeld van de motte in Kessenich na plaatsing van de cortenstalen constructie

De motte vóór de inrichting

De Gaard in Kessenich

Locatie

gemeente Kinrooi

Consolidatie en inrichting van de motte van Kessenich en park De Gaard

Stand van zaken

Uitgevoerd.

Beheer

Gemeente Kinrooi.

Project

De middeleeuwse motte van Kessenich neemt een centrale plaats in in het dorp. Op de motteheuvel is een deel van de achthoekige natuurstenen donjon bewaard. Deze had te kampen met ernstige stabiliteitsproblemen, waardoor consolidatie en restauratie van de overblijfselen hoogdringend waren. Deze werken werden gecoördineerd door de gemeente Kinrooi en uitgevoerd met steun van het agentschap Onroerend Erfgoed.

Na deze noodzakelijke werken werd bovenop de motteheuvel een constructie in cortenstaal geplaatst die de vorm van de donjon in 3D evoqueert. Op deze manier werd de motte opnieuw een landmark in het landschap. Op de motteheuvel werden infoborden geplaatst waarvan de inhoud mede door een werkgroep van lokale ambassadeurs werd bepaald. Deze inrichtingswerken gebeurden via landinrichting.

Het nabijgelegen parkje De Gaard werd vergroot en opnieuw ingericht, onder andere met speelelementen die verwijzen naar de motte.

Contactpersoon

Sarah Linten, archeoloog

Locatie

gemeente Oostkamp, fiets- en wandelverbinding
tussen Kapellestraat en Faliestraat

Consolidatie Vloedbrug

Stand van zaken

Uitgevoerd. De fiets- en wandelverbinding is midden 2024 geopend.

Beheer

Het Vloedpad ligt in het natuurdomein De Cellen, op gronden van ANB. De gemeente Oostkamp staat in voor de medefinanciering en het beheer.

Project

De nieuwe verbinding het Vloedpad tussen Kapellestraat en Faliestraat loopt door de vallei van de Rivierbeek. De fietsers en wandelaars kruisen de beek via de oude Vloedbrug. De naam van de brug en de nieuwe verbinding, verwijst naar de historische Vloedhoeve. Deze hoeve werd al vermeld in het landboek van de heerlijkheid Erkegem, opgesteld in 1661. De hoeve en de brug over de beek, staan op verschillende historische kaarten afgebeeld. De hoeve zelf is verdwenen maar de Vloedbrug is nog steeds cruciaal om hier de Rivierbeek over te steken, maar was al jaren ontoegankelijk en in onbruik geraakt.

Om de nieuwe wandel- en fietsverbinding doorheen het groen, te kunnen realiseren werd de bakstenen dubbele boogbrug eerst grondig gereinigd en vrijgemaakt van niet gewenste begroeiingen. Na inspectie werd het baksteenmetselwerk waar nodig hersteld, verstevigd met ankers en hervoegd. Het resultaat is een mooie en perfect bruikbare fiets- en wandelbrug.

Contactpersonen

Elisabeth Van Besien, archeoloog

Wouter Deventer, projectleider

Visualisatie en landschappelijke inrichting

Inrichting archeologische cirkels Assebroek

Stand van zaken

Uitgevoerd.

Beheer

Stad Brugge en ANB.

Project

Enkele jaren onderzoek naar de archeologische cirkels in Assebroek (zie Cultuurhistorisch overzicht 2021-2022) bracht hun historische waarde duidelijk in beeld. Ooit stond hier het kasteel van de heren van Assebroek. Vier cirkelvormige grachten in een moerassige weide zijn nog het enige wat verwijst naar de waterburcht. We werkten aan een betere zichtbaarheid in het landschap. De verrijkte grondlaag in de grachten werd verwijderd, zodat ze vaker water kunnen vasthouden en het reliëf beter zichtbaar wordt. De werken worden afgewerkt in 2025.

Daarna kwam de volgende stap: de site toegankelijk maken voor bezoekers. In het midden werd een lichte verhoging aangelegd, met een spiraalvormig betonpad dat je naar het hoogste punt leidt voor een panoramisch uitzicht. Het toegangspad naar het centrum doorkruist de grachten. Om droge voeten te garanderen, werden over elke gracht bruggetjes geplaatst.

Voor deze bruggetjes werd een innovatieve techniek getest: het loopdek rust op schroefpalen. Dit maakt de constructie duurzaam, klimaat- en archeologievriendelijk. Alle materialen kunnen nl. in de toekomst eenvoudig worden verwijderd en hergebruikt.

Contactpersoon

Korneel Gheysen, archeoloog

Drone-opname van de site Ver-Assebroek tijdens de werken ©GATE

Locatie

stad Brugge,
Kerkdreef

Uitkijkplatform Wulgenbroeken

Stand van zaken

Uitgevoerd.

Beheer

Stad Brugge en Natuurpunt Brugge.

Project

In het kader van het landinrichtingsproject Groene Fietsgordel Brugge werd een fietspad aangelegd langs de Wulgenbroeken.

Aan de rand van het natuurgebied de Wulgenbroeken, langs de spoorlijn, lag al jaren een doodlopend hobbelig pad dat gebruikt werd als toegang tot de weilanden en als onderhoudsweg voor de spoorweg. Dat pad is nu vernieuwd en verlengd tot een comfortabel fiets- en wandelpad. Het vernieuwde pad is een volgende stap naar een veilige en vlotte fiets- en wandelverbinding van Steenbrugge naar Tillegem – een ontbrekende link in de Groene Fietsgordel Brugge.

Langs het fietspad is gezorgd voor een mooi rustplekje. Het is een stopplaats die via een vlonderpad aansluit op een platform in een weide, waar je een zitbank en een infobord vindt. Dat is een uitkijkpunt om even weg te dromen bij het bloemrijke weidenlandschap of de overstroomde broeken in de winter.

Om het pad te realiseren, is over de Lijsterbeek een nieuw bruggetje gelegd. Langs een andere, kronkelende beek zijn opnieuw marilandicapopulieren aangeplant. Het landschap kreeg een broodnodige opfrisbeurt door het opruimen van kilometerlange rommelige afsluitingen en enkele schuilhokken. Natuurpunt zorgde voor het onderhoud van knotwilgen, de aanplant van enkele houtkanten en opbraak en vernieuwing van veerasters dieper in het gebied.

Locatie

gemeente Oostkamp,
Heidelbergstraat

Onthaalplein Vloethemveld

Locatie

gemeente Zedelgem,
Vloethemveld 10a

Inrichting onthaalzone Vloethemveld

Stand van zaken

Uitgevoerd. Midden 2024 geopend.

Beheer

De onthaalzone ligt in het natuurdomein Vloethemveld, op gronden van ANB. De gemeente Zedelgem en ANB staan in voor de medefinanciering en het beheer.

Project

In het kader van het landinrichtingsplan Moubeek-Vloethemveld werd het onthaalplein van Vloethemveld te Zedelgem grondig heringericht. Het historische Kamphuis werd in 2022 gerestaureerd en omgevormd tot een onthaalgebouw met tentoonstellingsruimte. Rondom het Kamphuis kreeg het onthaalplein een opknappbeurt, waardoor het een open en toegankelijk plein werd in het hart van Vloethemveld. Dit plein dient als vertrekpunt voor gidsbeurten en als rustpunt voor recreanten en passanten.

Een opvallend element op het plein is de treinevocatie, die verwijst naar de historische rol van de spoorlijn in de geschiedenis van het voormalige munitiedepot. Bij de herinrichting zijn materialen en vormgeving gekozen om het historische karakter en de sfeer van de locatie te behouden, met typische militaire afsluitingen, strakke lijnen en ruwe materialen zoals cortenstaal en beton.

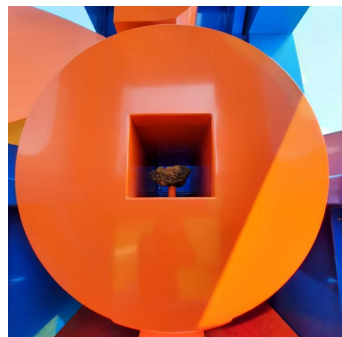
Contactpersonen

Thomas Allemeersch, landschapsarchitect

Brecht Igodt, projectleider

Room4AShroom

Locatie

gemeente Zonhoven,
Kauwbosstraat

Kunstwerk Room4AShroom

Stand van zaken

Uitgevoerd.

Beheer

Gemeente Zonhoven

Project

In Zonhoven werd er bij de ontharding van de Kauwbosstraat en de realisatie van een natuurcorridor door VLM en de gemeente in samenwerking met 'De Nieuwe Opdrachtgevers' (DNO) een kunstwerk geplaatst. Begin 2024 maakte kunstenaar Serban Ionescu een nieuw 'landmark' dat nu in het open landschap van Daalheide de nieuwe eyecatcher is.

In het Openruimtegebied Kiewit-Zonhoven vind je in de bodem het zogenaamde ijzeroer, ook moerasijzererts of ter plaatse schurft genoemd. Het is een compacte bodemlaag die enkel ontstaat bij een zeldzame combinatie van een erg ijzerrijke, aanhoudende kwelstroom in zand- of veenbodems. De aanwezigheid ervan was een economische meevaller in vorige eeuw en duidt op de bijzondere ecologische milieumomstandigheden van het gebied.

Voor de realisatie van het kunstwerk werd een opdrachtgeversgroep gevormd met buurtbewoners, landbouwers en vertegenwoordigers van de nabijgelegen zorginstelling Ter Heide. Samen met de gemeente, de provincie en de VLM en onder deskundige begeleiding van DNO vroegen zij de Roemeense kunstenaar Serban Ionescu, een artiest die tentoonstelt in New York en Brussel om een kunstwerk voor dit gebied te maken.

Het kunstwerk verwijst op verschillende manieren naar de plek Daalheide en bevat historische elementen. Zo zit er ijzeroer in het kunstwerk verwerkt. De opvallend blauwe kleur van het werk verwijst naar het water van De Wijers. Daalheide ligt immers midden in de vele vijvers ontstaan in de vroege middeleeuwen die De Wijers rijk is. Het oranje van het kunstwerk verwijst dan weer naar de kleur van het ijzeroer. Bovendien kan je met de rolstoel onder het kunstwerk dat op die manier perfect past in de nieuwe belevingsroute.

Contactpersoon

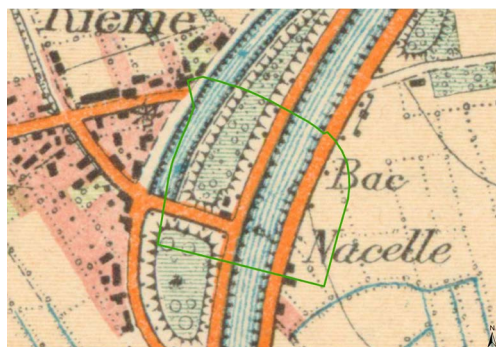
Edith Willems, planontwerper

1950 / Vandermaelen

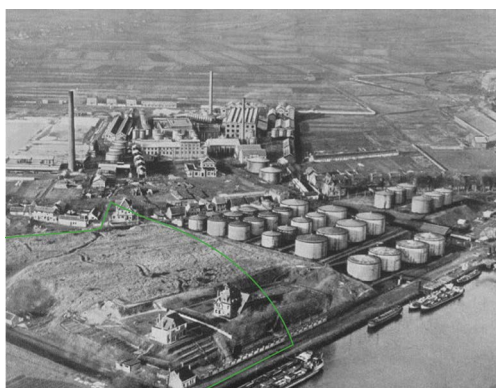
1944 / Rieme Oost

1904 / topokaart

2016 / luchtfoto

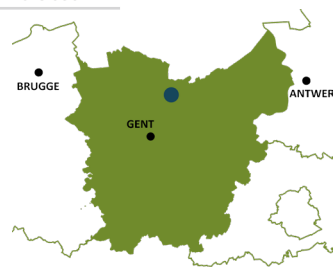
1923 / luchtfoto (bron: Nieuwsblad)

Ontwerp Rieme Oost

Locatie

Rieme

LANDINRICHTING RIEME-OOST

Inrichting parkgebied Rieme-Oost, met koppeling naar het verleden

Stand van zaken

In 2025 wordt het gebied ingericht.

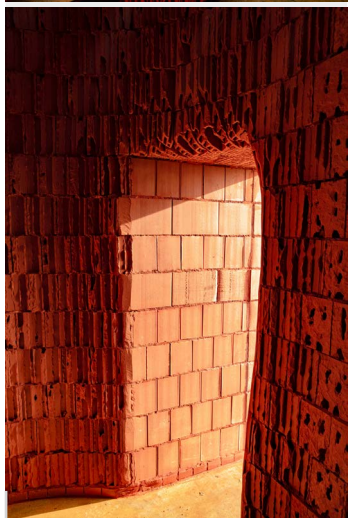
Project

Dit bufferend groen park zal een antwoord bieden op de duurzame verweving van wonen en bedrijvigheid in de Gentse Haven. Het ontwerp erkent en accentueert het rijke erfgoedverhaal van Rieme-Oost. De plek was ooit belangrijk als knooppunt en vertelt ons veel over de economische ontwikkeling en de oorlogsgeschiedenis van de regio. Meerdere waardevolle relictten verwijzen naar belangrijke en ingrijpende fases voor de plek:

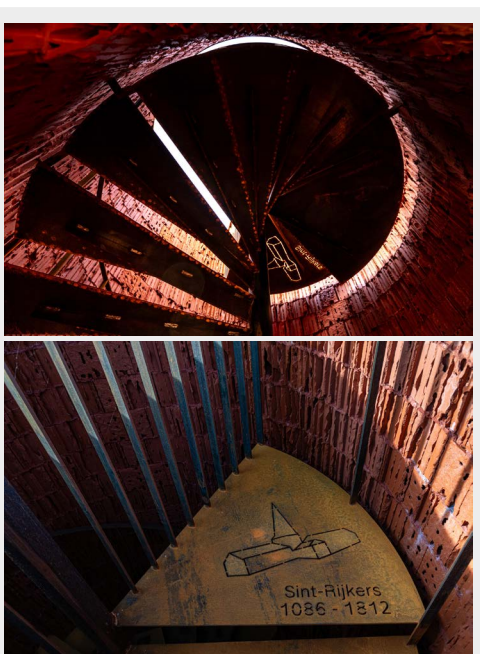
- > De Sasvevaart (16de tot 19de eeuw) was het oude kanaal tussen Gent en de Westerschelde. De Antwerpse Heirweg verbond Brugge met Antwerpen. Het veer van Rieme fungeerde als schakel tussen deze twee routes. Beide verloren hun functie bij het graven van het Kanaal Gent-Terneuzen (vanaf 1870). Zowel de Sasvevaart, het veer en de Heirweg worden nu opnieuw subtiel leesbaar in het nieuwe park, als bosgordel, onthaalpunt en wandelpad.
- > Rieme werd in 1944 zwaar gebombardeerd door de geallieerden vanwege de aanwezigheid van de olieraffinaderij. De straatnamen Puinstraat en Bombardementstraat, samen met een vervallen bunker op de site, zijn daarvan de laatste stille getuigen. De unieke bomvrije schuilbunker, volgens onderzoek door de Dienst Monumentenzorg en Stadsarcheologie van Gent, wordt geïntegreerd in het park. De cirkelvormige open ruimtes herinneren bezoekers aan de ingrijpende periode van bombardementen en worden multifunctionele plekken voor herdenking, rust of spel.
- > Naast de steenfabriek (1966–2021) getuigen restanten van de directeursvilla's van het toenmalige Purfina van de kanaalgebonden bedrijvigheid. De steenfabriek werd aangekocht door de Vlaamse overheid. Pogingen tot herbestemming van de voormalige bedrijfsgebouwen bleven zonder resultaat. Mede door bouwfysische problemen werd in 2022 beslist tot afbraak. Hierdoor kon twee hectare extra onthard en vergroend worden. Subtiële details zullen in het nieuwe park verwijzen naar de baksteengeschiedenis, zoals baksteenomrandingen en hergebruikte rails voor skaters.
- > Het bestaande reliëf herinnert ons aan de werken voor het kanaal Gent-Terneuzen. Een van de vele plekken langs het kanaal waar zandige grond, afkomstig van de uitgraving van het kanaal werd gestort. In Rieme werd – mede dankzij de bouw van de directeurswoningen – een groot deel van de heuvel behouden. Deze werd door de jaren heen steeds bosrijker en is vandaag een unieke groene plek geworden. Ze wordt ingezet voor buffering, speellandschap, een uitdagende mountainbikelus en biedt een waardevolle variatie in de beleving van het park en de haven.

Contactpersonen

Jeroen Seynaeve, landschapsdeskundige
Elisabeth Van Besien, archeoloog
Liestbeth Vincent, projectleider

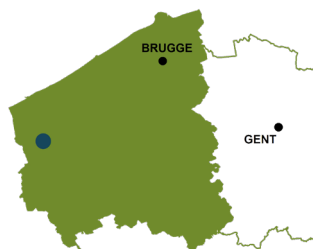

Landschapskunst
'de Ziel van Sint-Rijkers'

Locatie

Kruispunt van de Sint-Rijkers-
straat (N319) en de Papestraat
in Alveringem

Landmark 'De Ziel van Sint-Rijkers'

Stand van zaken

Uitgevoerd. In november 2024 geopend.

Beheer

De gemeente Alveringem is eigenaar en beheerder van deze site.

Project

Dit kunstwerk, ontworpen in opdracht van de ruilverkaveling Sint-Rijkers, herinnert aan de verdwenen kerk en beschermt de historische site.

Het kunstwerk is van kunstenaar Marc Cordenier. Het project werd gerealiseerd via een wedstrijd met jurering, waarbij VLM de voortrekkersrol op zich nam. Het werk, De Ziel van Sint-Rijkers, is een 4,6 meter hoge constructie in rode baksteen, met een handgehouden binnenzijde. Een cortenstalen wenteltrap, die doet denken aan de trappen naar de preekstoel van een kerk, leidt bezoekers naar een platform. Bovenaan krijg je een panoramisch uitzicht op het landschap van de Westhoek.

Het vormt een nieuw oriëntatiepunt en is zowel te voet als met de fiets bereikbaar via het fietsnetwerk Westhoek en een wandelpad vanuit Alveringem.

Contactpersonen

Thomas Allemeersch, landschapsarchitect

Brecht Igodt, projectleider

Locatie

Laakdal

LANDINRICHTING STOOMZAGERIJ

Buitenaanleg van industrieel erfgoed als speelzone

Stand van zaken

Uitgevoerd in 2024.

Beheer

Gemeente Laakdal

Project

Deze voormalige stoomzagerij bestaat uit bakstenen fabrieksgebouwen van net na de Eerste Wereldoorlog. De ronde, bakstenen schoorsteen, zadeldaken, houten loods waar de zaagmachines stonden en het stalen dak met vakwerkliggers maken het complex typerend voor die periode. De fabriek had droogkamers, een stoommachine, een stoomketel en een smidse. Verschillende werktuigen en een stoommachine van rond 1900 zijn bewaard gebleven.

Deze zagerij met stoommachine is een uniek voorbeeld van de stoomgeneratie-industrie. Bovendien zijn de werktuigen van Belgisch fabricaat. Het illustreert de technologische ontwikkelingen van voor de Eerste Wereldoorlog en tijdens het interbellum. Het bedrijf werd in de jaren 60 stilgelegd.

Een nieuwe toekomst

De gemeente Laakdal kocht in 2001 de beschermde stoomzagerij. Het uitblijven van de nodige fondsen zorgde er aanvankelijk voor dat de gebouwen verder in verval raakten. Hoge kosten voor onderhoud zorgden ervoor dat het gebouw destijds gedeeltelijk werd gedeclasseerd. Het gedeclasseerde gedeelte van de gebouwen, 2 houten travées (segmenten van het gebouw), werden gesloopt.

De drie stenen fabriekshallen zijn de laatste van de 8 oorspronkelijke delen die overeind bleven.

Extra financiering werd uiteindelijk gevonden, waarmee 2 travées werden herbouwd ter bescherming van de intussen gerenoveerde machines.

Om de geest van de industriële site weer tot leven te brengen werd het terrein in 2023 ingericht met speelelementen die refereren aan het voormalige gebruik.

Contactpersoon

Bert Van Hooff, ontwerper

Onthaalpoort en kerkhof Wildenburg

Stand van zaken

Uitgevoerd.

Beheer

Gemeente Wingene

Project

De onthaalpoort Wildenburg zal fungeren als secundaire onthaalpoort binnen het recreatief netwerk van het landschapspark Bulskampveld. Het is de bedoeling de beeld- en omgevingskwaliteit van deze onthaalpoort zichtbaar te verbeteren door: aanleg van een groene kerktuin rond de kerk; landschappelijke herinrichting van het kerkhof; aanleg van een onthaalparking en inrichting van een groene dorpsrand Wildenburg.

De kerkomgeving, die voorheen bestond uit een asfaltparking, werd heringericht met een duidelijke focus op vergroening. Er kwam een groene 'plint' rond de kerk, een kleinere groene parkeerzone en de elektriciteitscabine werd opgewaardeerd.

De verbinding tussen kerk en begraafplaats is uitgewerkt in een 2-sporenpad. De begraafplaats zelf werd onthard. De aangetaste coniferen op de begraafplaats zijn vervangen door een nieuwe boomstructuur. Verouderde kerstbomen maakten plaats voor een aantal nieuwe fruitbomen en een notelaar vergezeld van een picknickbank in de stijl van het landschapspark.

Om de parkeerdruk rond de kerk en het dorp te verlichten, werd als instappunt op het recreatief netwerk een groene bufferparking voorzien. Deze parking bestaat deels uit waterdoorlatende klinkers, deels uit steenslaggazon met 72 parkeerplaatsen.

Het hemelwater buffert en infiltreert via wadi's vergezeld met zwarte Elzen.

Deze vormt onderdeel van de groene dorpsrand die een antwoord biedt op verschillende noden. De vergroening camoufleert de achterkanten van de lintbebouwing en creëert ruimte voor wateropvang via wadi's, poelen en het graven van een nieuwe provinciale waterloop ter vervanging van een 970 meter lange inbuizing.

De vrijgekomen grond (6500m³) werd ter plaatse verwerkt ter verbetering van de akkerlanden deels als compensatie van de ingenomen gronden.

De gracht wordt begeleid door een fiets- en wandelpad uit grijze beton die een veilige verbinding vormt tussen de kerk en de Polderdreef.

In de groene dorpsrand is er tevens een avontuurlijke natuurspeeltuin geïntegreerd waarbij een trapveldje, een waterrijke speelzone, speelheuvels met palissadestammen, pool met trapsgewijze vlonders voor natuureducatie, balanceerbalken, zitblokken en picknicktafel een mooie meerwaarde vormen voor de nabijgelegen Vrije basisschool van Wildenburg.

Contactpersonen

Lieven Merlevede, leidend ambtenaar ontwerp - landschapsarchitect

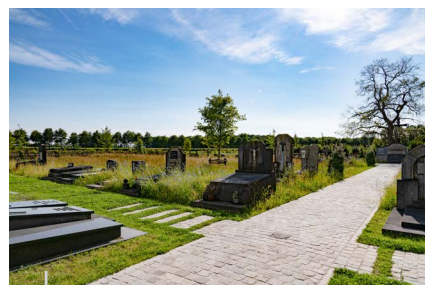
Wouter Deventer, projectleider

Vergroening kerkplein

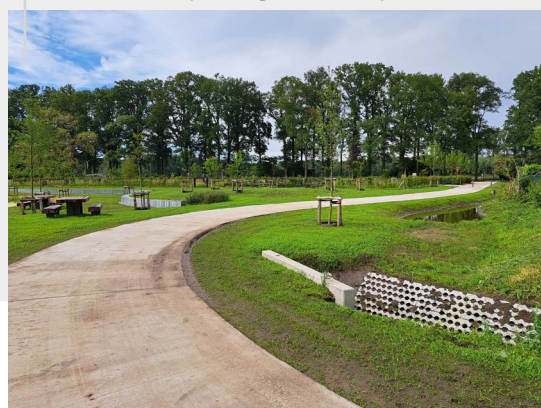
Picknickplaats en natuurspeeltuin

Landschappelijke inrichting kerkhof Wildenburg

Nieuwe verbinding tussen kerk en begraafplaats

Fiets- en wandelpad langs de natuurspeeltuin

Locatie

Wingene, Heidelbergstraat

Opening van de Gallo-Romeinse site Meer: Landart en 3D app

Opening site Meer - Archeologiedagen

Landschappelijke inrichting site Meer

Locatie

Meldert (Hoegaarden),
Begijnenweg

RUILVERKADELING WILLEBRINGEN

Opening van de Gallo-Romeinse site Meer: landart en 3D app

Stand van zaken

Uitgevoerd.

Beheer

Via ruilverkaveling over te dragen aan de gemeente.

Project

Reeds in vroegere jaarverslagen werd aangekondigd dat de kern van de Gallo-Romeinse villa-site Meer te Meldert (Hoegaarden) fysiek zou worden beschermd (behoud in situ) en educatief ontsloten door een landart die verwijst naar de archeologische onderzoeksmethode. In 2024 werd dit project uitgevoerd op terrein binnen het ruilverkavelingsproject Willebringen. Tijdens de Archeologiedagen van 25 en 26 mei 2024 werd de site en de bijhorende 3D app officieel ingehuldigd.

Om zich een beeld te vormen van hoe deze site er in de Gallo-Romeinse tijd uitzag werd een unieke smartphone-applicatie ontwikkeld die toelaat de site op een heel beleefbare manier te bezoeken. Dit gebeurde in nauwe samenwerking met Mindscape3D onder wetenschappelijk begeleiding van de betrokken VLM-archeoloog. Een fly-through video met hoge belevingswaarde neemt je mee op een tijdreis. Anderzijds heeft de bezoeker ook de mogelijkheid om de site via een meer interactieve manier te bezoeken. Via QR-standpunten wordt de bezoeker geteleporteerd naar die locatie in de 2de eeuw na Chr. en kan hij/zij in 360° rondkijken over de site. Hierdoor ontstaat een augmented reality, een virtuele laag over het huidige landschap. In het beeld verschijnen aanklikbare infomarkers waarbij meer informatie wordt aangeboden via een infofiche met foto's of een 'Wist-je-dat'. Daarnaast informeren ook enkele infopanelen de bezoeker.

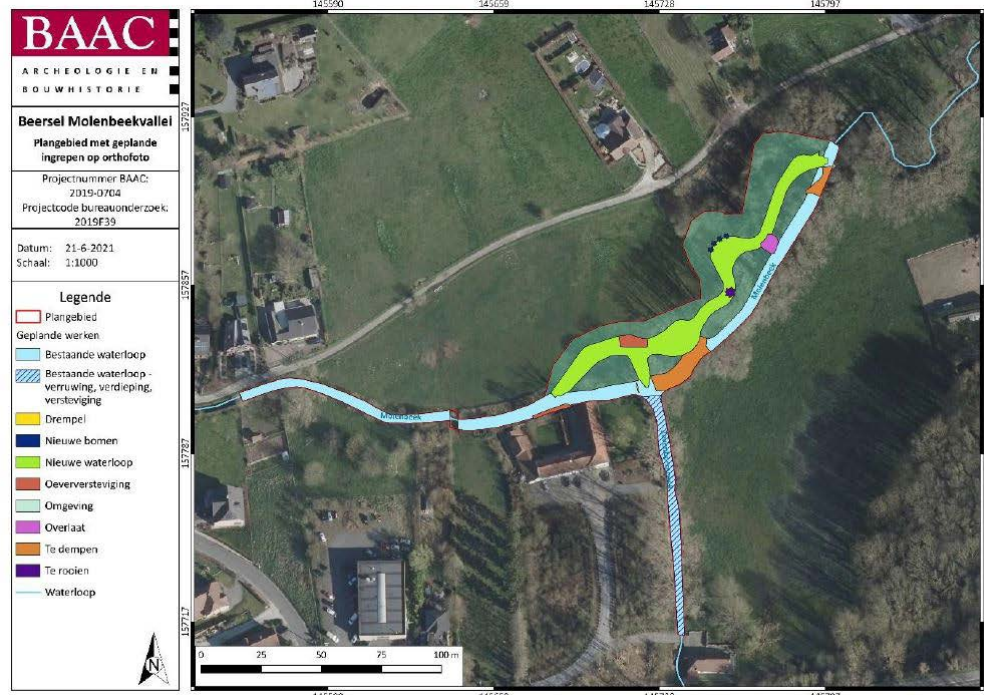
Omdat we de site ook o.a. naar de scholengemeenschappen willen kenbaar maken werd een brochure ontwikkeld met heel wat achtergrondinformatie en die voor iedereen te downloaden is op: <https://www.vlaanderen.be/publicaties/de-gallo-romeinse-villa-van-meer-hoegaarden-meldert>.

Contactpersoon

David Depraetere, archeoloog

Archeologisch onderzoek

Geplande werken

Vlakfoto van kiezelpakket (spoor 1001) op bodem van bedding

Locatie

Beersel (Dworp),
Sint-Laureinsborreweg

Archeologische werfbegeleiding hermeandering Zevenborrebeek

Stand van zaken

Uitgevoerd.

Project

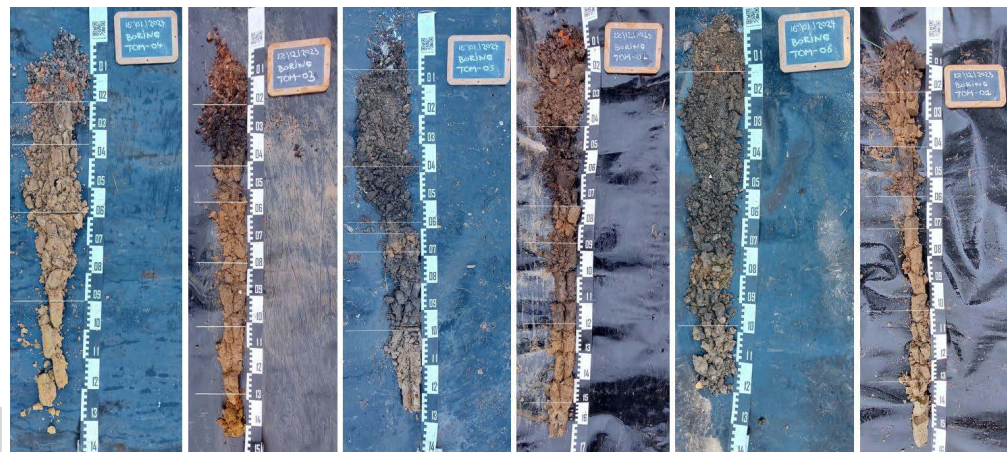
In het kader van het Landinrichtingsproject Land van Teirlinck werd in de Molenbeekvallei in Beersel een deel van de Zevenborrebeek uitgegraven om te hermeanderen. Hierbij werd een oude meander opnieuw blootgelegd, met een uitgraving tussen 1 en 1,50 m onder het maaiveld binnen een oppervlakte van ongeveer 1.200 m². Omdat de mogelijkheid bestond dat er zich nog archeologische opvullingspakketten bevonden in de oude meander werd een archeologische werfbegeleiding geadviseerd met als doelstelling het vaststellen van de aan- of afwezigheid van een archeologische site en de karakteristieken en bewaringstoestand van deze site, alsook een analyse van de relatie met het landschap en de waarde van de site. Eventueel aanwezige archeologische waarden worden dan gedocumenteerd en geregistreerd.

Uit de werfbegeleiding bleek enkel een met kiezel verharde beekovergang aanwezig die mogelijk is aangelegd om de zuidelijke oever van de recht getrokken beek te kunnen onderhouden. Aan de hand van wat aardewerkscherven werd een datering van tussen het midden van de 19de en het midden van de 20ste eeuw naar voor geschoven.

Contactpersonen

David Depraetere, archeoloog

Eva De Rudder, leidend ambtenaar

Archeologisch onderzoek Missing Links

Situering De Tomme op de Villaret-kaart (1745-1748)

Locatie

Huldenberg,
Poelstraat

Landschappelijk booronderzoek i.f.v. inrichting De Tomme

Stand van zaken

Uitgevoerd.

Project

In het kader van het Landinrichtingsproject Plateau van Moorsel - Missing Links werd voor het uitvoeringsdossier inrichting De Tomme, ter voorbereiding van een archeologienota een landschappelijke bodemonderzoek uitgevoerd.

De Tomme wordt beschouwd als het oudste bovengrondse monument van Vlaanderen en dateert uit het Neolithicum (ca. 6000 jaar oud). De functie van deze aarden wal - 120 meter lang, 40 meter breed en 3 tot 4 meter hoog - is nog steeds een mysterie. Het lijkt alvast sterk op de 'longbarrows' uit dezelfde periode in Groot-Brittannië, dat waren grafmonumenten.

Binnen het landinrichtingsproject wil de VLM de site toegankelijk maken en educatief inrichten. Hier-voor wordt o.a. een wandelpad voorzien op het gemeentelijk perceel langs De Tomme. In het kader van het ontwerp werd een booronderzoek uitgevoerd. Hieruit bleek dat de bodem naast de Tomme tot vrij diep verstoord is en er dus geen bezwaar is tegen de aanleg van een ondiepe koffer voor het toekomstige wandelpad.

Contactpersoon

David Depraetere, archeoloog

Archeologische begeleiding
aanleg site Meer

Locatie

Hoegaarden,
Begijnenweg

Archeologische werfbegeleiding aanleg Gallo-Romeinse villa-site Meer

Stand van zaken

Uitgevoerd.

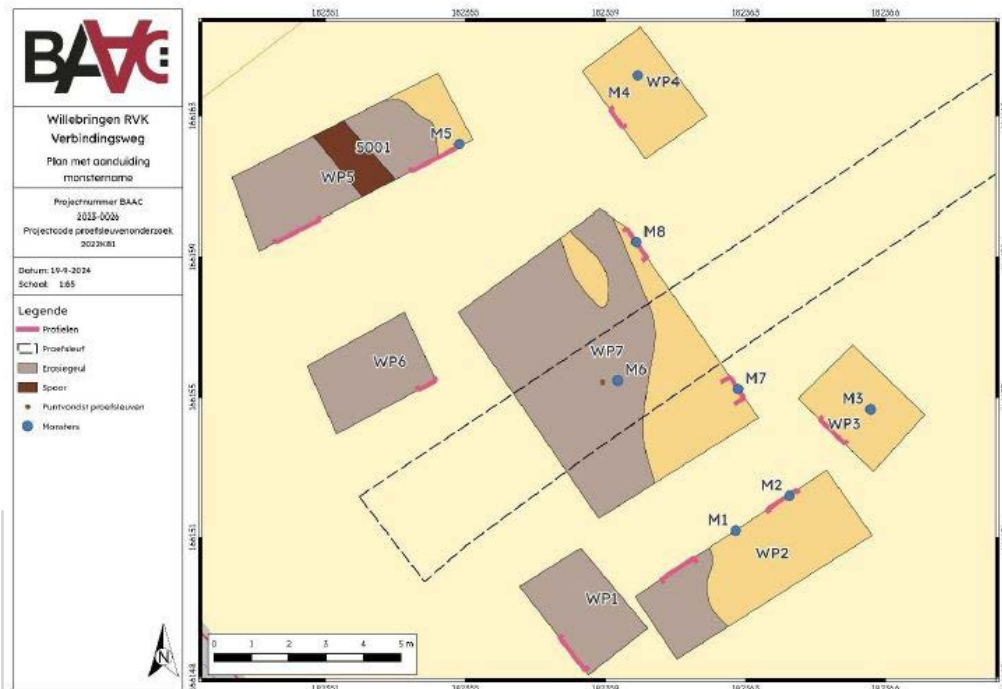
Project

Elders in dit jaarverslag wordt de inrichting van de Gallo-Romeinse villa-site Meer te Meldert-Hoegaarden voorgesteld. Gezien het hier om werken gaat op een gekende archeologische site was een archeologische werfbegeleiding noodzakelijk bij de beperkte graafwerken in 2024. Op die manier is bijsturing van de werken mogelijk indien er onverhoopt toch kwetsbare vondsten of sporen aan het licht komen. Uiteindelijk is de inrichting van de site op een volledig archeologie-vriendelijke manier uitgevoerd en waren bijkomende maatregelen niet nodig.

Contactpersonen

David Depraetere, archeoloog

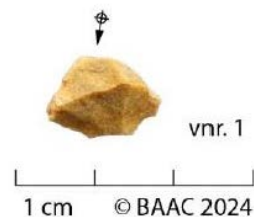
Stijn Sempels, leidend ambtenaar

Overzichtsplanning met aanduiding monsternamen

De silexvondsten

Locatie
 Boutersem,
 Verbindingsweg

Proefputtenonderzoek toekomstig waterbufferbekken

Stand van zaken

Uitgevoerd.

Project

In vorig jaarverslag werd melding gemaakt dat tijdens een proefsleuvenonderzoek ter hoogte van een toekomstig waterbufferbekken aan de Verbindingsweg in Boutersem een mogelijke zgn. Levallois-afslag werd aangetroffen op het contactvlak tussen Brabantleem en Haspengouwleem. Dit is een op een zeer specifieke manier vervaardigde vuursteenafslag, kenmerkend voor het midden paleolithicum (ca. 40.000-300.000 jaar geleden). Vindplaatsen uit die periode zijn vrij zeldzaam in Vlaanderen. De gaafheid van het artefact en de vondstcontext leken erop te wijzen dat het om een in situ vondst zou kunnen gaan waardoor er een reële kans bestond dat er nog meer dergelijke artefacten in de buurt aanwezig zijn.

Om te voorkomen dat de toekomstige werken aan het bekken een potentieel intacte site uit deze oudste archeologische periode zouden vernielen werd een proefputtenonderzoek uitgevoerd ter hoogte van de vindplaats. Doel was om door een beperkt maar statistisch representatief deel van een terrein op te graven, uitspraken te doen over de archeologische waarde van het gehele terrein of van de gehele geadviseerde zone.

Tijdens een proefputtenonderzoek wordt in functie van de specifieke terreinsituatie en de vondstcontext gericht gezocht naar meer vondstmateriaal dat uitsluitsel kan geven over het karakter en de aard van de vindplaats en de vuursteenafslagen. Proefputten geven ook een meer gedetailleerd beeld van de bodemopbouw van het terrein en laat toe de vondsten te koppelen aan de verschillende stratigrafische en/of bodemkundige eenheden.

Tijdens het onderzoek werden bodemstalen genomen die uitgezeefd werden, er werd echter maar 1 extra silexvondst gevonden. Er is uiteindelijk besloten dat hier geen intacte steentijdsite aanwezig is en dat er heel wat erosie heeft plaatsgevonden op de onderzoekslocatie.

Contactpersonen

David Depraetere, archeoloog

Stijn Sempels, leidend ambtenaar

Boringen

Proefsleuven

Profielput

Locatie
ruilverkavelingsgebied
Willebringen

RUILVERKADELING WILLEBRINGEN

Boringen, profielputten en proefsleuven nieuwe wegtrajecten

Stand van zaken

Uitgevoerd.

Project

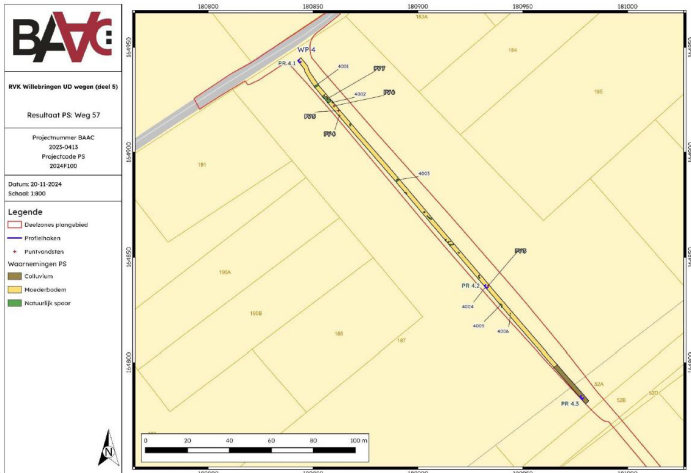
In het kader van de opmaak van een archeologienota voor een wegendossier (UD Wegen Deel 5) werden over een aantal nieuwe wegtrajecten landschappelijke boringen gezet om te bepalen of het archeologische niveau nog bewaard is en of de toekomstige werken dit niveau zouden verstoren. Op vraag van de VLM werden de boringen op strategische plaatsen aangevuld met profielputten die een beter inzicht verschaffen in de plaatselijke opbouw van de leembodem. Dit om de interpretatie van de boringen te toetsen. Waar de wegtrajecten breder uitliepen werd een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Deze onderzoeken, uitgevoerd in het kader van de zorgplicht voor het archeologisch erfgoed, wezen uit dat de werken geen verdere bedreiging vormden voor het bodemarchief.

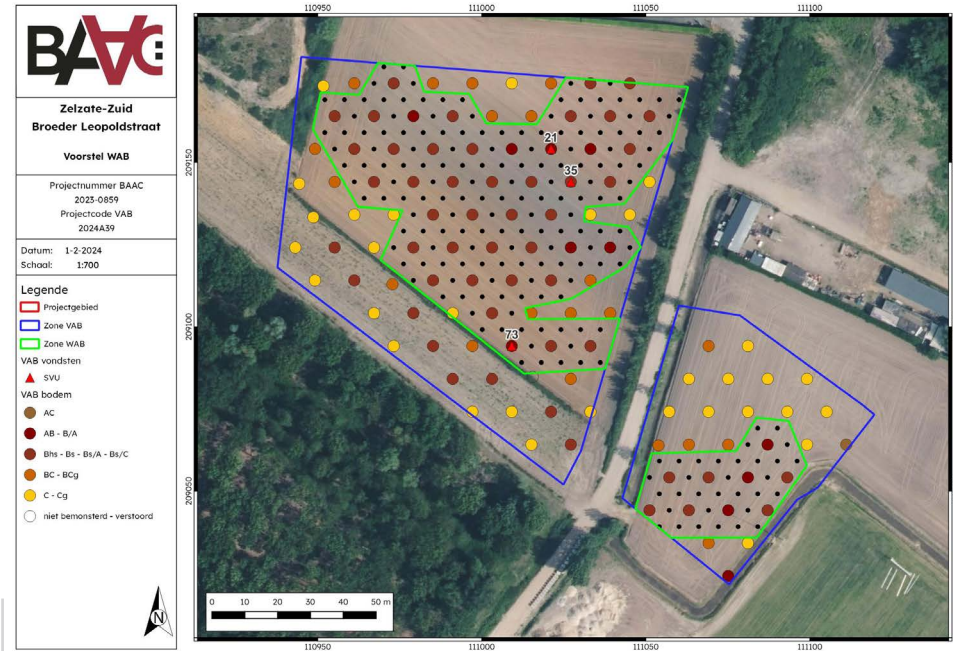
Contactpersonen

David Depraetere, archeoloog

Stijn Sempels, leidend ambtenaar

Algemeen sporenplan
van een deelgebied.

Archeologisch booronderzoek met de boorpunten aangeduid door witte emmers

Locatie
Zelzate

Verkennd archeologisch booronderzoek, proefsleuven en behoud in situ

Stand van zaken

Uitgevoerd.

Beheer

Zelzate

Project

Voor de aanleg van het koppelingsgebied Zelzate-Zuid is een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd. Zelzate is een druk bebouwd gebied waar niet veel onderzoek is gebeurd. Ook historisch is weinig geweten over dit gebied. Zowel een archeologisch booronderzoek als proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd.

In het centrale gedeelte van het gebied is een goed bewaarde bodem aanwezig. In zo'n bodems kunnen steentijdsites nog aanwezig zijn. Door de grote ouderdom van deze sites (tussen 5000 en 14000 jaar oud) zijn meestal alleen de stenen voorwerpen bewaard gebleven. Als de bodemopbouw is verstoord, door bijvoorbeeld diepploegen, is de site niet meer 'leesbaar' voor de archeologen. Hier was dit niet het geval. Een verkennend archeologisch booronderzoek werd geadviseerd.

Het verkennend archeologisch booronderzoek bevestigde de goed bewaarde bodem in de centrale zone. Drie vuursteenvondsten zijn aangetroffen, restanten van het maken van werktuigen. Een nauwkeurig controle was nodig, waarbij opnieuw vondsten werden aangetroffen. Er zijn in het gebied minimaal vijf steentijdvindplaatsen aanwezig.

Om deze sites ter plaatse te kunnen houden zijn de plannen aangepast. Hiervoor werd rond elke vindplaats een ruime zone voorzien waar niet gegraven wordt.

Contactpersoon

Korneel Gheysen, archeoloog

Synthesepan deelgebied C

Locatie

Beringen,
Heihoevenweg

Steentijdonderzoek in het kader van plagwerken

Stand van zaken

Uitgevoerd.

Project

In het Natuurinrichtingsproject Zwarte Beek werden een aantal percelen geroid ter voorbereiding van plagwerken. Uit voorbereidend bureauonderzoek en landschappelijk bodemonderzoek blijkt dat er een grote kans bestond op de aanwezigheid van goed bewaarde steentijdsites. Het gebied kent een goede bodembewaring en bevindt zich landschappelijk in een gradiëntzone van de vallei van de Zwarte Beek, wat een middelhoge tot hoge verwachting naar steentijdsites toe geeft. Uit onderzoek blijkt immers dat de prehistorische mens zich minstens tot in het neolithicum vaak ophield in de overgangszones van natte/lage naar droger/hoger gelegen gebieden. Verklaringen voor dit gegeven zijn onder meer dat:

- > Rivier- of beekdalen duidelijk herkenbare elementen in een door bossen gedomineerd landschap vormen. Vanaf het begin van het holoceen vormden deze dalen dan ook de belangrijkste transportroutes voor de mens.
- > Landschappelijke gradiënten worden gekenmerkt door het op korte afstand van elkaar voorkomen van een grote verscheidenheid aan vegetatie-typen. Dit brengt voor jager-verzamelaars met zich mee dat op deze locaties een grote verscheidenheid aan voedselbronnen voorhanden is in de vorm van planten en dieren.
- > Langs eroderende oevers van rivieren en beken kunnen vuursteenhoudende terrasafzettingen aan het daglicht treden. In een begroeid zandlandschap kan een dergelijke ontsluiting een belangrijke bron van vuursteen zijn.
- > Water geldt als constante en betrouwbare voedselbron door de aanwezigheid van vis.
- > De nabijheid en bereikbaarheid van (drink-)water.

Gezien de ondiepe ligging van het archeologisch relevant niveau direct onder de strooisellaag zijn potentiële steentijdsites bedreigd door de geplande plagwerken. Daarom werd overgegaan tot een verkennend archeologisch booronderzoek. Indien steentijdvindplaatsen zouden worden aangetroffen dan zouden ze verder onderzocht dienen te worden voordat plagwerken ze zouden aantasten.

Tijdens het onderzoek zijn vuursteenfragmenten opgeboord die in het bezit zijn van kenmerken die ook op antropogene artefacten voorkomen. Echter, niet alle kenmerken die op antropogene stukken voorkomen zijn op deze vondsten aanwezig. Vaak gaat het slechts om één of enkele kenmerken waardoor aan het antropogene karakter van de vondsten wordt getwijfeld. Gezien de vondstcontext (grindrijk sediment) is het meer waarschijnlijk dat het om natuurlijk gebroken vuursteenfragmenten gaat. Strikt genomen zijn er dus geen overtuigende aanwijzingen voor steentijdvindplaatsen in het plangebied aangetroffen.

Contactpersoon

David Depraetere, archeoloog

Metaalvondsten Relegem

Sleuf Relegem

Romeinse periode
Begin veenvorming

Romeinse periode - MEL
Alluviale afzettingen op veen

14de eeuw
Ophoging terrein

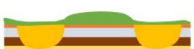
14de eeuw
Aanleg grachten
en heuvellichaam

17de eeuw
Nivelleren terrein

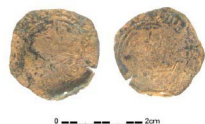

21ste eeuw
Huidige toestand

Relegem fasering site

Metaalvondsten gracht
Relegem

Figuur 111: V-80.

Figuur 113: V-34.

Figuur 115: V-91.

Figuur 112: V-61.

Figuur 114: V-90.

Figuur 116: V-86.

Locatie

Relegem (Asse),
Pastoriestraat

Onderzoek naar de 'motte' van Relegem

Stand van zaken

Onderzoek en ontwerp zijn in uitvoering.

Beheer

Gemeente Asse

Project

Archeologisch onderzoek in functie van de inrichting van site van de 'motte van Relegem' en omgeving werpt licht op het ontstaan en de functie van de site, maar ook van de (paleo-) ecologie van de nabije omgeving. Op de site werden reeds heel wat onderzoeken uitgevoerd. Het meest recent is een sleuvenonderzoek en natuurwetenschappelijk onderzoek op stalen van omliggende veenpakketten en de grachtvulling.

De 'motte' zelf blijkt geen volmiddeleeuwse castrale motte te zijn, maar een laatmiddeleeuwse site met walgracht. Deze werd waarschijnlijk opgericht in de 14de eeuw en bestond uit een centraal wooneiland en een 30 m brede en 3 m diepe walgracht. Deze gracht bevatte waardevolle archeologische en ecologische resten, die dateren tussen de 14de en 16de eeuw. Dit werd ook bevestigd door ¹⁴C-analyse van de grachtvulling. De gebouwen op het eiland bestonden vermoedelijk uit natuursteen en baksteen. De site was ca. 3 eeuwen in gebruik vooraleer de grachten werden gedempt en de heuvel werd genivelleerd. Hierdoor zijn veel van de bewoningssporen op het wooneiland wellicht verdwenen. Het onderzoek wees op zeer gunstige bewaaromstandigheden in de opgevulde grachten. Organisch materiaal, zoals resten van beschoeiing maar ook consumptieafval, is door de erg vochtige omstandigheden in de grachten goed bewaard gebleven.

De resultaten van het onderzoek zullen worden gebruikt in het inrichtingsontwerp van de site. Ze dragen bovendien bij tot een goede omgang met het aanwezige veen. Door de inrichting worden doelen nagestreefd die betrekking hebben op natuur, erfgoed en recreatie.

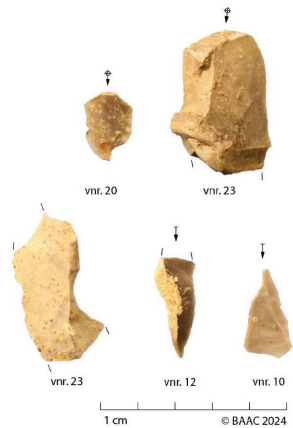
Contactpersoon

Sarah Linten, archeoloog

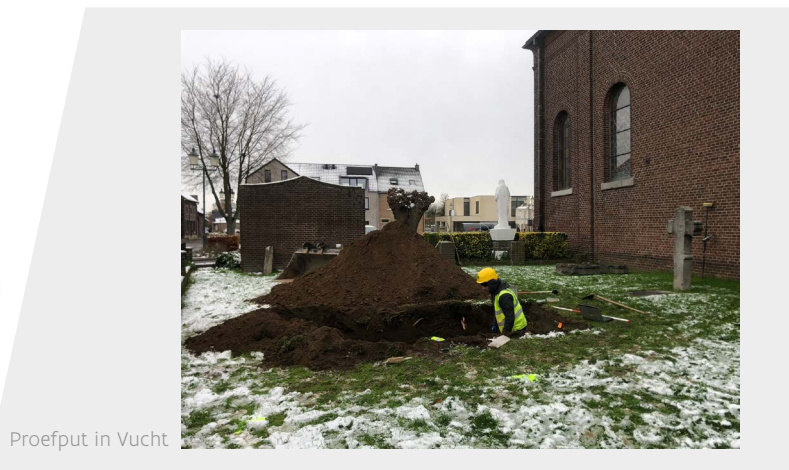
Skeletten, vuursteen en
een verbrande hazelnoot in
Meeswijk en Vucht

Archeologische boringen in Leut

Vuursteenvondsten
in Vucht

Proefput in Vucht

LANDINRICHTING HEERLYCK MEESWIJK, LEUT EN VUCHT

Skeletten, vuursteen en een verbrande hazelnoot in Meeswijk en Vucht

Stand van zaken

In uitvoering.

Project

Naar aanleiding van de vergunningsaanvraag voor de vergroening en ontharding van de kerkpleinen werd, per plein, een archeologienota opgesteld. Hierop volgde een proefsleuvenonderzoek en een beperkt archeologisch booronderzoek. Deze onderzoeken bevestigden de millennia lange menselijke aanwezigheid in de Maasvallei. Er werden restanten uit zowat alle periodes aangetroffen. Opvallend was de vondst van diverse steentijdartefacten bij het sleuvenonderzoek in Vucht. Hierbij werd ook een verbrande hazelnoot gevonden, wat kan wijzen op de aanwezigheid van een haard.

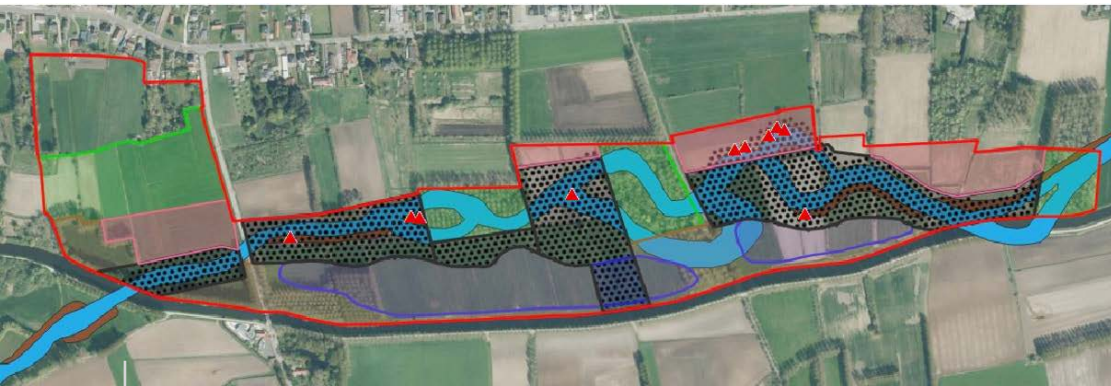
Al tijdens de laatste ijstijden, een periode met barre omstandigheden en weinig vegetatie, was de Maasvallei aantrekkelijk voor de mens, onder meer door de aanwezigheid van vuursteen, water en groot wild, en de geschiktheid van de vallei als migratieroute. Ook later, vanaf het begin van het Holoceen, bleef de Maasvallei bijzonder aantrekkelijk. Zandopduikingen in de vallei bleken een goede uitvalsbasis voor permanente bewoning, al vanaf het neolithicum, maar waren ook een geschikte plek voor rondtrekkende jagers-verzamelaars, zoals de vondsten bij het huidige onderzoek ook bevestigen.

Behalve de vondsten uit de steentijd werd ook de bewaring en afbakening van de kerkhoven rond de historische kerken ingeschat, en werden er historische bewoningssporen aangetroffen op de pleinen zelf.

In bepaalde zones zullen de archeologische resten door de geplande ingrepen verstoord worden. In deze zones zal een archeologische opgraving worden uitgevoerd.

Contactpersoon

Sarah Linten, archeoloog

Ligging boorpunten fase 1

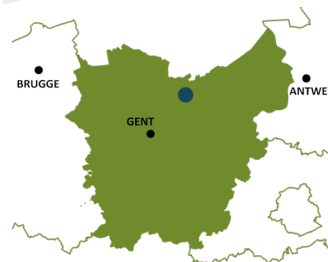
Uitwerking boorstalen

Vondsten vuurstenen
werktuigen

Locatie

Peene,
deelgemeente Wachtebeke,
Lochristi

Archeologisch booronderzoek

Stand van zaken

In onderzoek

Project

Als je op de rand van de Moervaartvallei staat, kan je je makkelijk inbeelden dat in de vallei duizenden jaren geleden een groot moeras met rivieren lag. Voor onze voorouders was dit een ideale woonplaats. Zij konden hier makkelijk voedsel vinden en water halen. Vanaf het einde van de laatste ijstijd tot de eerste landbouwers (14000 jaar tot 5000 jaar geleden) is dit gebied op regelmatige basis bewoond. Hoe regelmatig, en op welke schaal, dat weten we niet.

Voor de aanleg van natuurwaarden zijn grootschalige inrichtingswerken voorzien op deze rand (ca. 40 ha). Na een landschappelijk booronderzoek en geofysisch onderzoek is 15 ha behouden voor verder archeologisch booronderzoek. Met een grondboor van 15 cm wordt elke 10 m een grondstaal genomen. Dit staal wordt beschreven, gefotografeerd, meegenomen en uitgezeefd. Dit leverde verschillende zones op met hoge archeologische kansen. Omdat dit nog steeds een vrij grove staalname is, is momenteel (februari-april 2025) een tweede fase lopend om de resultaten te verfijnen.

Met de archeologische resultaten (vindplaatsen, maar ook bodemopbouw) wordt het ontwerp van natuurinrichting verder verfijnd. De archeologie wordt zoveel mogelijk behouden in de bodem, maar of dit overal zal lukken, weten we nog niet.

Contactpersoon

Korneel Gheysen, archeoloog

Archeologisch sleufonderzoek

Kessenich op de Ferrariskaart

Jacob van Deventer - 16de eeuw

Locatie

Kessenich,
Bergplaats

LANDINRICHTING KESSENICH IN ZICH(T)

Archeologisch onderzoek naar de tweede motteheuvel

Stand van zaken

Uitgevoerd.

Project

In het dorpscentrum van Kessenich kijk je niet naast de motteheuvel met donjon, ten westen van de kerk. Ten noorden van de kerk, op de Bergplaats, bevond zich ooit een tweede heuvel. Deze is enkel gekend uit cartografische bronnen (Van Deventer en Ferraris, resp. midden 16de en derde kwart 18de eeuw) en van een vermelding uit 1804 als "une montagne de sable près de l'église de Kessenich". De heuvel werd in de loop van de 19de eeuw volledig weggegraven. De aanwezigheid van twee nabijgelegen mottes is in Vlaanderen relatief zeldzaam. In de ruime regio zijn alleen nog in Landen (Sinte Gitter uit de 13de eeuw) en Brustem (eind 12de eeuw) twee nabijgelegen motteheuvels gekend.

De Bergplaats werd samen met de rest van de dorpskern heraangelegd in het kader van het landinrichtingsproject Kessenich in Zich(t). Daarom werd de gelegenheid gegrepen om een beperkt archeologisch onderzoek met wetenschappelijke vraagstelling uit te voeren naar de aanwezigheid van de tweede motteheuvel. Het onderzoek, in de vorm van een onderbroken sleuf, richtte zich op de mottegracht die mogelijk ondergronds bewaard was. Bij het onderzoek werd de gracht rond de tweede heuvel effectief aangesneden. Deze bestond uit een nat en een droog gedeelte. In de gracht werd aardewerk aangetroffen uit de 13de en 14de eeuw, en één scherf uit de 16de eeuw. Er werden stalen genomen voor pollen- en macrorestenonderzoek, maar het aanwezige botanisch materiaal was te weinig geconcentreerd en te slecht bewaard om verder onderzoek toe te laten.

Contactpersoon

Sarah Linten, archeoloog

Landschappelijk booronderzoek

Landschappelijk booronderzoek domein Kiewit

Stand van zaken

Uitgevoerd.

Project

In het kader van het Landinrichtingsproject De Wijers – Onthaal & Beleving werden ter hoogte van de bestaande parking van het Domein Kiewit landschappelijke boringen uitgevoerd om na te gaan in hoeverre de oorspronkelijke bodem nog bewaard is en of deze nog een goed bewaard archeologisch sporenniveau kon bevatten. Dit ter voorbereiding van een archeologienota voor de omgevingsvergunning voor de heraanleg van de parking en de inrichting van een onthaalpoort voor De Wijers.

Uit zowel het bureauonderzoek als het landschappelijk booronderzoek bleek de bodem door de aanleg van de bestaande parking reeds dermate verstoord dat er geen bewaard podzolprofiel meer geregistreerd kon worden. Er werd geen verder archeologisch onderzoek geadviseerd.

Contactpersoon

David Depraetere, archeoloog

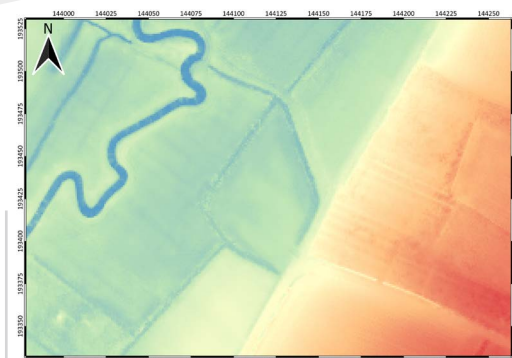
Locatie

Hasselt,
Putvennestraat

Situering 't Steentje op de Villaret kaart ca. 1750

Digitaal hoogtemodel 't Steentje

Locatie

Liezele, Puurs-Sint-Amands

Het mysterie van 't Steentje (niet) ontrafeld?

Stand van zaken

In functie van mogelijke inrichting van het perceel werd archeologisch onderzoek uitgevoerd.

Beheer

Natuurpunt

Project

In het goedgekeurde landinrichtingsplan Scheldeboord Sint-Amands - Kleine Molenbeek Liezele en in het Erfgoedbeheersplan van het Fort van Liezele en de vallei van de Molenbeek wordt voorgesteld archeologisch onderzoek uit te voeren op een omgracht perceel 't Steentje in Liezele in functie van de latere inrichting ervan.

Rond de oorsprong van het perceel en de bijzondere vorm en omgrachting doen heel wat hypothesen de ronde. Stond er ooit een motteheuvel met -toren op het terrein? Was het een laatmiddeleeuwse site met walgracht? Of is de gracht een restant van een oude meander?

Omdat het perceel in natuurgebied is gelegen en er geen toelating werd bekomen voor vegetatiewijziging kon er geen onderzoek door middel van proefsleuven- of putten worden uitgevoerd. Door middel van een reeks boringen zouden archeologen trachten toch minstens enkele onderzoeksvragen te beantwoorden.

Hoewel veel van de boringen kunnen worden geïnterpreteerd als vullingen van gedempte sloot of gracht, kunnen ze de aanwezigheid van een motte, een site met walgracht of een andere structuur niet bewijzen. Op basis van de boringen en de historische kaarten lijkt het aannemelijk dat de grachten eerder een zijarm of kleine uitbraak van de Molenbeek vertegenwoordigen. Het perceel zelf bevat geen duidelijke ophogingen, waardoor de interpretatie als (versterkt) wooneiland erg onwaarschijnlijk is. Hoe dan ook, het gebied heeft zeker nog niet al zijn geheimen prijsgegeven.

Contactpersoon

Sarah Linten, archeoloog

Landschappelijk bodemonderzoek

Booronderzoek aan de Mathias Gheysenstraat

Booronderzoek aan de Heihoeveweg

Locatie

Beringen,
Heihoeveweg en
Mathias Gheysenstraat

Landschappelijk bodemonderzoek in het kader van afgravingen

Stand van zaken

Uitgevoerd.

Project

In het kader van het Natuurinrichtingsproject Zwarte Beek werden een aantal percelen aangeduid om (deels) af te graven voor de creatie van nat heischraal grasland. Omdat de gradiënten van de vallei van de Zwarte Beek potentieel interessante locaties zijn voor kampementen uit de steentijd was het aangewezen deze locaties te onderzoeken. Om de kans op gave archeologische sites in te schatten werden de af te graven locaties onderworpen aan een landschappelijk bodemonderzoek om te bepalen of de bodemhorizonten nog goed genoeg bewaard zijn om zulke sites te kunnen verwachten.

Zowel het perceel aan de Heihoeveweg als het rabatperceel aan de Mathias Gheysenstraat hadden geen goed bewaarde podzolprofielen meer. Het rabatperceel was overigens ook heel nat. Vanuit archeologisch oogpunt werden geen bewarende maatregelen geadviseerd m.b.t. de omvorming naar heischraal grasland.

Contactpersonen

David Depraetere, archeoloog

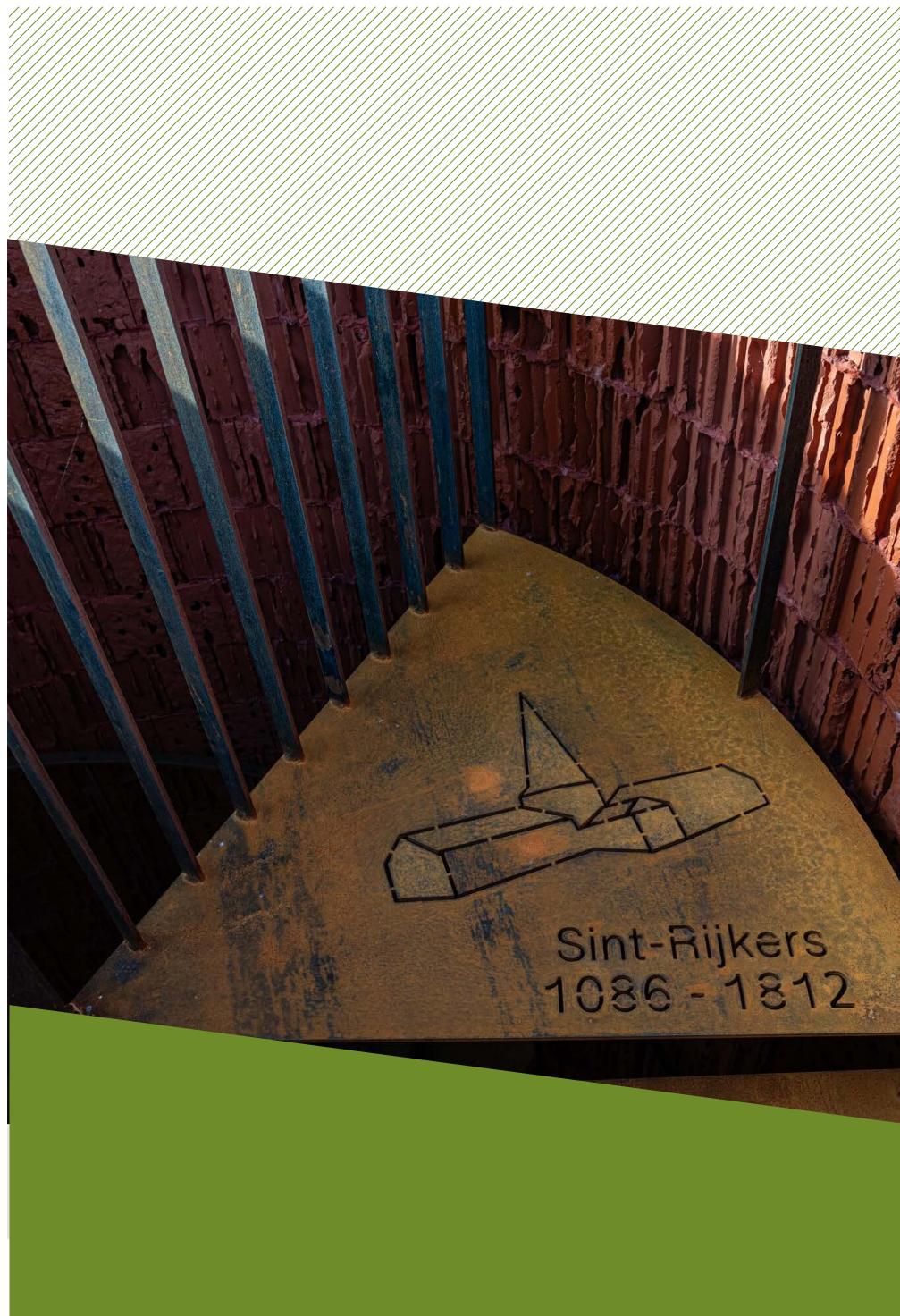
Raf Nilis, leidend ambtenaar

Het netwerk Onroerend Erfgoed

David Depraetere.....	archeoloog.....	Leuven/Hasselt
Elisabeth Van Besien.....	archeoloog.....	Brugge
Karl Cordemans.....	archeoloog.....	Brussel
Korneel Gheysen.....	archeoloog.....	Brugge
Sarah Linten.....	archeoloog.....	Herentals
Anja van der Zalm.....	landschapsdeskundige.....	Brussel
Bert Van Hooff.....	landschapsdeskundige.....	Herentals
Frank Debeil.....	landschapsdeskundige.....	Brugge
Freya Vanthuyne.....	landschapsdeskundige.....	Leuven
Goedele Aerts.....	landschapsdeskundige.....	Hasselt
Ingrid Beerens.....	landschapsdeskundige.....	Leuven
Jeroen Seynaeve.....	landschapsdeskundige.....	Gent
Jonas Van Laecke.....	landschapsdeskundige.....	Gent
Karen De Kock.....	landschapsdeskundige.....	Gent
Koen Grieten.....	landschapsdeskundige.....	Hasselt
Lieven Lavrysen.....	landschapsdeskundige.....	Herentals
Lieven Merlevede.....	landschapsdeskundige.....	Gent
Mieke Decoster.....	landschapsdeskundige.....	Gent
Philippe De Keyser.....	landschapsdeskundige.....	Leuven
Pieter Van Uytsel.....	landschapsdeskundige.....	Herentals
Rein Vergauwen.....	landschapsdeskundige.....	Brugge
Siska Van De Steene.....	landschapsdeskundige.....	Brugge
Stefan Van Riet.....	landschapsdeskundige.....	Herentals
Stijn Hermans.....	landschapsdeskundige.....	Hasselt
Thomas Allemeersch.....	landschapsdeskundige.....	Brugge
Thomas Dreesen.....	landschapsdeskundige.....	Herentals
Wout Fieu.....	landschapsdeskundige.....	Gent
Wouter Pattyn.....	landschapsdeskundige.....	Gent

Colofon

Cultuurhistorisch jaaroverzicht 2023-2024.

Vlaamse Landmaatschappij, Koning Albert II-laan 15, 1210 Brussel

Tel. 02 543 72 00 - Fax 02 543 73 99 - www.vlm.be

De vermelde contactpersonen zijn per e-mail te bereiken via 'voornaam.familienaam@vlm.be' waarbij familienaam in één woord wordt geschreven.

Foto's: VLM fotoarchief

Depotnummer: D/2025/3241/266

V.U.: Vlaamse Landmaatschappij, Bart Deschutter, gedelegeerd bestuurder, Koning Albert II-laan 15, 1210 Brussel

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

Koning Albert II-laan 15
1210 Brussel
Tel. 02 543 72 00
www.vlm.be